

Ynsprekke: 7 april 2014, Gemeentehûs, De Jouwer: S.T. Hiemstra

140407[3].ynspr.sth.DFM

De kultuerpedagogyse betsjutting fan Frysktalige toponimen

Rju achte foarsitter, leden fan de Riedskommisje; oanwêzigen,

Ik stean hjir benammen as skriuwer fan de **Feriening Frysk Underwiis**, mar bin ek frege troch oaren. Ik wol by dizze ynsprekkerij de klam lizze op de ûnbidich grutte **kultuerpedagogyse** betsjutting fan offisjeel fêststelde Fryske plak- en gemeentenammen yn Fryslân. Dat is yn en bûten de media ûnderbeljochte bleaun. En it is goed dat jimme as Fryske politisy jimme ek bewust binne fan **dát** belang.

Dizze nije fúzjegemeente kin in helder en klear sinjaal ôfjaan dat it mienens is mei it Frysk en mei de gemeentenamme. Soks is net yn jild út te drukken. Beseft men wol dat it Hollânsk ús miljoenen, ja miljarden kostet? Foar benypte, anty-Fryske taalbarbaren, slachtoffers fan iuwenlange taalûnderdrukking en taalyndoktrinaasje, is in pear ton al tefolle. It hat blykber grutte spoaren neilitten yn harren geast. En har gefoel foar eigenwearde en har selsrespekt djipgeand oantaast.

Ommers, nei 1500 is it, troch frjemde en oarstalige oerhearskers, misrûn mei ús taal. Soks hat laat ta it ynfieren en oplizzen fan Hollânsktalige toponimen. Dy kamen offisjeel op kaarten en yn atlanten telâne. En op buorden en op paadwyzers. En dêrtroch yn **learmiddels** en **lesmateriaal** foar ús skoallen. Se soargje derfoar dat de Friezen de eigen nammen sa stadichoan kwytrettsje. En dat de bern op 'en doer net mear witte dat *Sneek* winliken **Snits** is yn it Frysk, en *Harlingen* **Harns** en *Joure* **De Jouwer**. Dêrmei wurdt ús taalkultuer grutte skea dien.

Om Frysktalige nammen ek foar kommende generaasjes te bewarjen, sille se dus offisjeel fêststeld en hieltiten mar wer brûkt wurde moatte. Dan komme se yn it *amtlik ferkear* en it *rjocht* telâne. En sadwaande yn de *media* en – dêr giet it my op dit plak om – yn ús **ûnderwiis**.

Ik haw amper wat ta te heakjen oan de stelling fan professor Rob Tielman koartlyn yn de *Ljouwerter Krante* (LC, 22 maart 2014) dat de **taalfrede** yn gefaar komt, as de Friezen op 'en nij opskipe wurde mei Hollânsktalige toponimen. Ik referearje ek oan de oprop fan wethâlder Douwe Willemsma yn deselde krante (LC, 31 maart 2014) dat de Friezen einlings ris **wekker** wurde moatte. Jimme hawwe it allegearre grif lêzen. Dêr hoech ik op dit plak net nochris oerhinne.

De bern sille dus op ús skoallen hooplik anst **De Fryske Marren** of in oare Frysktalige wjergader tsjinkomme yn harren learmiddels en lesmateriaal. En dy mei de takomst ynnimme. Foar wa't it rjocht op eigentalige toponimen net ynskikke wol, binne de kontreien om it **Naarderméer** hinne of de **Loosdrechtse Plâssen** grif oantreklike (wen-)alternativen.

Ik haw der, achte Riedsleden, alle *fertrouwen* yn dat measten fan jimme gjin ûn- en anty-Fryske gemeentenamme hawwe wolle. Jimme binne it dy't de grutte histoaryske en kultuerpedagogyse misstap fan **De Friese Meren** ûngedien meitsje kinne. En troch sa'n beslút wer ynfloed hawwe sille op de nammejouwing yn oare Fryske fúzjegemeenten.

Tankewol.

Sytze T. Hiemstra